

DET KONGELIGE
HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENT

Handlingsplan for bedre kosthold i befolkningen 2007-2011

*Arvid Libak, politisk rådgiver,
Helse- og omsorgsdepartementet*

Møte for eksterne aktører, 16. februar 2006

Bakgrunn

- Soria Moria-erklæringen:
Styrke arbeidet med forebygging i vid forstand:
"vi vil satse sterkere på sykdomsforebyggende arbeid. I samarbeid med frivillige organisasjoner vil vi fortsette arbeidet mot rusmiddelmisbruk og tobakksbruk, og bidra til at fokuset på fysisk aktivitet og kosthold økes"
- Overordnede helsemål:
St. meld.16 (2002-2003) *Resept for et sunnere Norge*
 - Flere gode leveår med god helse i befolkningen som helhet
 - Redusere helseforskjellene mellom sosiale lag, etniske grupper og kjønn
- Regjeringsvedtak 1.desember

Mål

Visjon

- Et sunt kosthold for god helse gjennom hele livet

Hovedmål

- Endre kostvaner i tråd med gjeldende anbefalinger for ernæring
- Bidra til å redusere sosiale ulikheter i helse

Kostholdsmål

- ↑ Spedbarna ammes
- ↑ Grønnsaker, frukt og bær
- ↑ Matpoteter
- ↑ Grove kornvarer
- ↑ Fisk
- ↓ Spisefett, hard
margarin og smør →
myk margarin og olje
- fete → magre meieri- og
kjøttprodukter
- ↓ Sukker
- ↓ Salt

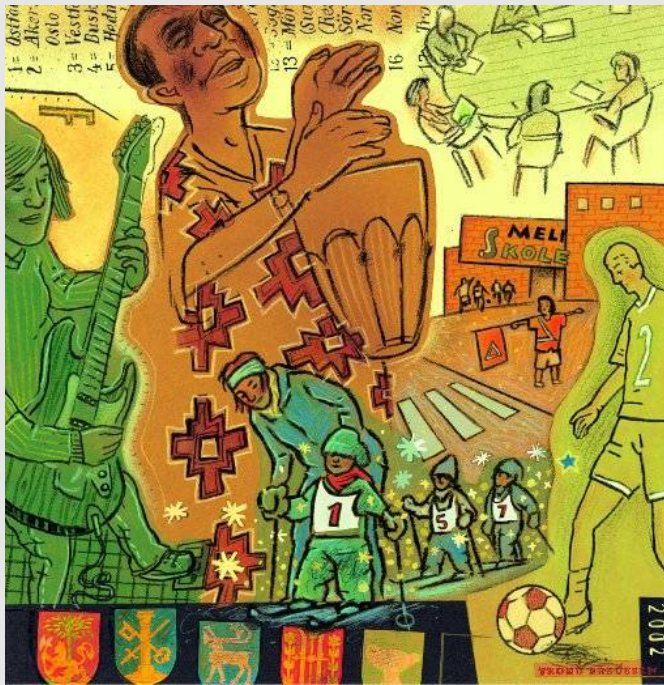

Målgrupper

- Hele befolkningen
- Grupper som har mest å hente på en endring i kostvaner
 - Ut fra hensyn til helseulikhet
 - Innvandrergrupper fra ikke-vestlige land
- Barn og unge
- Eldre

Innsatsområder / arenaer - eksempler

- Barnehage
- Skole/SFO
- Matproduksjon
- Matvaremarkedet
- Serveringsbransje
- Helsetjeneste
- Spesialisthelsetjeneste/RHFene
- Tannhelsetjeneste
- Pleie- og omsorgstjeneste
- Arbeidsliv
- Næringsliv
- Fritidsarenaer
- Forskning/overvåking
- Etc.

Hovedstrategier i folkehelsepolitikken

Fra St. meld nr 16 (2002-2003) Resept for et sunnere Norge:

- Legge til rette for sunne livsstilsvalg
- Bygge brede allianser og en sterkere infrastruktur for folkehelse
- Mer forebyggende arbeid i helsetjenesten
- Tiltak basert på erfaring og kunnskap

Mulige strategier

- **Hovedvekt på befolkningsrettede strategier**
 - Påvirkning av samfunnsforhold
 - Normer for markedsføring av usunne matvarer?
 - Styrket helsehensyn i skatte- og avgiftspolitik?
 - Stimulere til produktutvikling med sunn profil
 - Tilgjengelighet av mat og drikke på ulike arenaer
 - Samarbeid med aktuelle aktører på alle nivå
 - Informasjon og holdningspåvirkning
 - Kompetanseheving hos nøkkelgrupper
- **Tiltak rettet mot risikogrupper**
 - Individ –og gruppenivå

Lokalt folkehelsearbeid

Utfordringer

- Helhetlig og tverrfaglig tilnærming, og bedre kontinuitet i arbeidet
- Tilpasning til lokale forutsetninger og behov
- Samordne innsatsen fra aktører med ansvar og virkemidler
- Et mer kunnskapsbasert folkehelsearbeid

Partnerskap for folkehelse
– en hovedstrategi

Partnerskap for folkehelse - erfaringer

- Regionale og lokale partnerskap med mange aktører involvert – tydelig lederskap og forankring i fylker og kommuner
- I løpet av 2006 - 16 partnerskapsfylker
- Erfaringene så langt tyder på at det er lagt et godt grunnlag for arbeidet videre
 - Folkehelse er satt på dagsordenen – politisk og i medier
 - Regionale og lokale tilpasninger i partnerskapsløsninger og prioriteringer
 - Møteplasser for dialog/erfaringsutveksling
- Et virkemiddel for å fremme folkehelse

Involverte departementer

- Arbeids- og inkluderingsdepartementet
- Barne- og likestillingsdepartementet
- Finansdepartementet
- Fiskeri- og kystdepartementet
- Kommunal- og regionaldepartementet
- Kultur- og kirkedepartementet
- Kunnskapsdepartementet
- Landbruks- og matdepartementet
- Miljøverndepartementet
- Nærings- og handelsdepartementet
- Helse- og omsorgsdepartementet

Organisering

- **Styringsgruppe** – departementene på politisk nivå
 - ledes av politisk rådgiver i Helse- og omsorgsdepartementet, Arvid Libak
- **Prosjektgruppe** – departementene på embedsnivå
 - ledes av avdelingsdirektør i Seksjon for ernæring og mattrygghet, Sissel Lyberg Beckmann
- **Referansegruppe**
 - bestående av eksterne aktører og organisasjoner (dynamisk gruppe)
- **Sekretariat**
 - plassert i HOD

Prosess og framdrift

Handlingsplanen skal utarbeides og ferdigstilles innen utgangen av 2006.

Noen viktige datoer:

18. januar	Oppstartsmøte med departementene
16. februar	Møte med referansegruppe
22. mai	Møte i styringsgruppa – behandle utkast
11. september	Møte i styringsgruppa – endelig behandling

Involvering av eksterne aktører

- Vurderes som meget viktig å involvere eksterne aktører på bred basis:
 - Som har kunnskap om effektive tiltak
 - Som vil være sentrale for iverksetting og gjennomføring av tiltakene
 - Definert en "referansegruppe"
- Referansegruppen:
 - Invitert til møte og til å komme med skriftlige innspill (frist 6. mars)
 - Vil bli invitert til en skriftlig kommentarrunde
- Egne møter med frivillige organisasjoner, matvarebransjen, forsknings- og utdanningsinstitusjoner og evt. andre

Innspill til handlingsplanen

- Ønskelig med forslag til konkrete tiltak
- Viktig å ta utgangspunkt i prosjektbeskrivelsen hvor målene er definert
- Forslag til mal for innspillene:
 - Beskrive selve tiltaket
 - Mål med tiltaket
 - Målgruppe og innsatsområde/arena
 - Ansvar for gjennomføring og oppfølging
 - Samarbeidspartnere
 - Inkluder om mulig:
 - Henvisning til dokumentasjon på effekt/erfaring
 - Økonomi/kostnader
 - Behov for innsats fra myndighetene